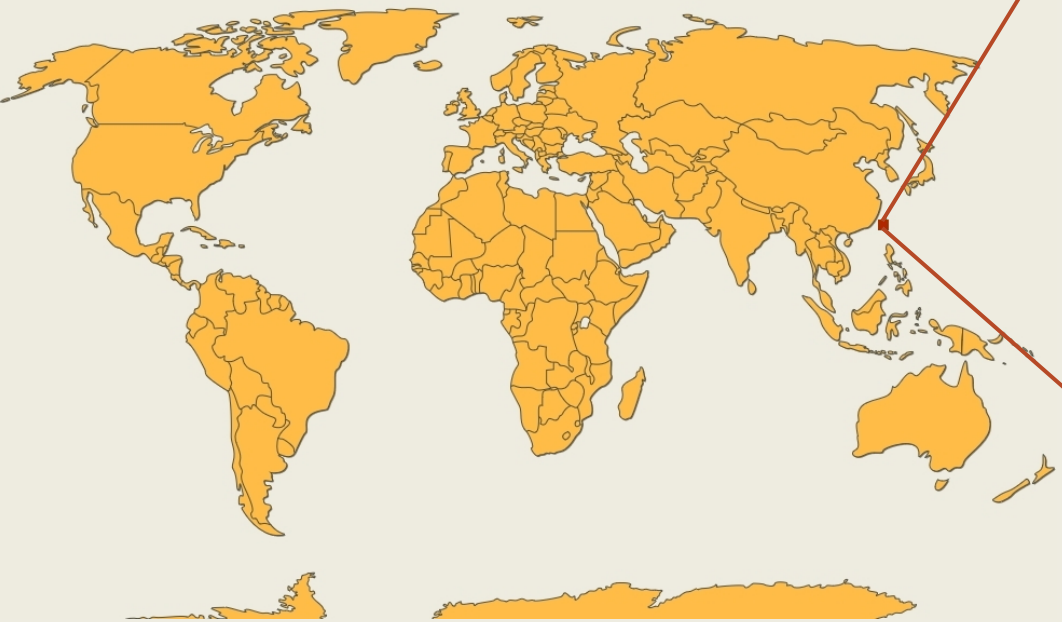

Een barst in het marmer

Taiwan | Anno 2013

Zaterdag 6 april Fo Guang Shan – Beinan.....	2
Zondag 7 april Beinan – Hualien	4
Maandag 8 april Hualien – Tarokokloof	9
Dinsdag 9 april Tarokokloof – Taipei.....	18

Zaterdag 6 april | Fo Guang Shan – Beinan

Een keerpunt in onze trip is dit – letterlijk en figuurlijk. We vatten immers de oversteek naar de onherbergzame oostkust van het eiland aan. Gedaan met tempels en kloosters. Boeddha's en bodhisattva's maken plaats voor bergen en bossen. Natuur neemt het de komende drie dagen over van cultuur.

Het eiland oversteken, normaal gebeurt dat via de [Southern Cross-Island Highway](#) dwars door de bergen. Maar taifoen Morakot heeft daar in 2009 lelijk huisgehouden, waardoor de weg op sommige plaatsen compleet weggespoeld is. Sedertdien is deze doorsteek voor alle verkeer gesloten. Heel jammer is dat, want dat avontuurlijke traject door de bergen staat bekend als een van de toeristische topattracties van Taiwan.

Dus opteert onze chauffeur Mister Pen noodgedwongen voor de zuidelijke route. Ruim een uur later bereiken we [Fenggang](#) waar we de Straat van Taiwan voorgoed de rug toekeren en eindelijk oostwaarts het binnenland in trekken. Ons meest zuidelijke punt in Taiwan is dit, op amper veertig kilometer van het uiterste zuidpunt.

Via de uitstekende Highway 9 klimmen we door de vallei van de Fenggang de bergen in. Even na drie werpen we in [Darren](#) onze eerste blik op de Stille Oceaan. Langs de steile kust rijden we noordwaarts, een inktzwarte bewolking tegemoet. Lang duurt het niet

vooraleer een subtropische stortbui ons meer dan een half uur in haar greep houdt.

De weg kronkelt net boven het zeewater over de uitlopers van de bergruggen die tot aan de kust reiken. Bewoning is er amper, enkel de inhammen aan de monding van de rivieren geven wat ruimte om te leven.

*Boeddha's en bodhisattva's maken
plaats voor bergen en bossen*

Aborigines, de oorspronkelijke bewoners van Taiwan, zal je hier wat meer aantreffen dan in de westelijke kustvlakte. Reisgids Charles heeft er geen hoge pet van op. Bij overheids-examens krijgen ze immers gunstiger voorwaarden, teneinde hen meer bij het openbaar leven te betrekken. Moet je voor een bepaald examen 400 punten halen, dan volstaan voor hen 320 punten, smaalt hij.

Zo'n dertig kilometer buiten de kust, ter

hoogte van [Taitung](#), bevindt zich het eiland [Lyudao](#), beter bekend als Green Island. Wat Robbeneiland was voor Zuid-Afrika, was Green Island voor het repressieve Taiwan van Chiang Kai-shek – het beruchtste kamp voor politieke gevangenen. Charles rept er met geen woord over.

Onverstoorbaar wendt Mister Pen het stuur nu westwaarts de bergen in, richting [Beinan](#), weg van de kust. Witte stoomwolken rijzen her en der tussen het groen boven de huizen

uit. Dat wijst erop dat we ons te midden van de vulkanische warmwaterbronnen bevinden – de hete tranen van de aarde, zoals ze weleens genoemd worden.

Aan de receptie van hotel Royal Chihpen neemt Alice uitgebreid de tijd om alle faciliteiten te beschrijven die het hotel voor ons in petto heeft. Centraal in haar verhaal staan de warmwaterbronnen. Je kan er van genieten in de Spa Paradise, de Open-Air Spa en het Spa Complex.

Welk van de drie ze aanbeveelt, willen we weten. Ze aarzelt geen seconde – de Open-Air Spa, want “*there you don’t need your swimming wear*”. “*Naked*”, vult Charles lapidair aan, alsof we dat niet begrepen hadden. Dat de naam Spa waarmee ze hier de bronnen aanduiden, van een Belgische stad afkomstig zou zijn, kan of wil hij niet geloven.

Zelfs de hotelkamers blijken op de warmwaterbronnen aangesloten te zijn.

Een deel van de badkamer is als warmwaterbad ingericht – compleet met zitbankje en waterpannetje. Via een brede gleuf in de wand gutst het hete, mineralenrijke bronwater permanent naar binnen.

Een deel van de badkamer is als warmwaterbad ingericht. Via een brede gleuf gutst het hete, mineralenrijke bronwater naar binnen

Maar wij gaan voor het betere werk, want hogerop tegen de helling is een badhuis rond de warmwaterbronnen gebouwd. In de ka-

mer zijn witte *yukata's* beschikbaar, de traditionele, van oorsprong Japanse badkleding waarmee je je naar publieke baden begeeft. Buiten regent het nog een beetje. We voorzien ons dus van paraplu's om het hellend pad naar de Open-Air Spa te beklimmen. Vreemd is dat, met paraplu in open lucht in je badjas naar je warmwaterbad stappen.

Onze wegen scheiden even – mannen en vrouwen doen het

hier apart. Je krijgt een handdoek en een zweetdoekje aangereikt, en een sleuteltje voor een locker. Vermits je letterlijk niets om het lijf hebt, kan je in die locker alleen maar je kamersleutel onderbrengen.

De bassins blijken vrij klein te zijn – een warmwaterbad van vier meter op drie en een piepklein koudwaterbad. Een handvol mannen zit er al te puffen. Ik zig neer in het hete water. Zit je tot aan je nek in heet water ondergedompeld,

en wil je je zweetdoekje droog houden, dan is daar maar één oplossing voor – op je hoofd leggen. Een beetje sullig lijkt dat, maar de Taiwanese doen het ook zo. Zij het dat ze er op een of andere wijze in slagen van onder het doekje nog steeds een zweem van voornameheid en elegantie uit te stralen.

In Japan zou dat een onvergeeflijke flater zijn

Tot dusver alles in orde. Tot ik me realiseer dat ik vergeten ben vooraf te douchen. In Japan zou dat een onvergeeflijke flater zijn. Mijn badgenoten kan dat onmogelijk ontgaan zijn. Dat ze niet met zijn allen uit het bad

gestoven zijn, betekent dat hun tolerantie het net wint op hun smetvrees.

Wat een café is voor de Belg, is een warmwaterbad voor de Taiwanese – de ideale plek om een boompje op te zetten. Er ontspint zich al gauw een vlotte conversatie, zij het dat lang niet alle aanwezigen de Engelse taal machtig zijn. Hun vragen liggen voor de hand – waar kom je vandaan, waar ga je naar toe, wat vind je van dit land...

Het hete water vreet behoorlijk aan je energiehuishouding – de temperatuur van het badwater zou 40 tot 43 °C zijn. Het zweetdoekje blijkt onmisbaar te zijn. Nooit gedacht dat warm water zo vermoeiend kan zijn. Na

een half uurtje houd ik het voor bekeken. Met paraplu en in badjas daal ik door de regen af naar het hotel.

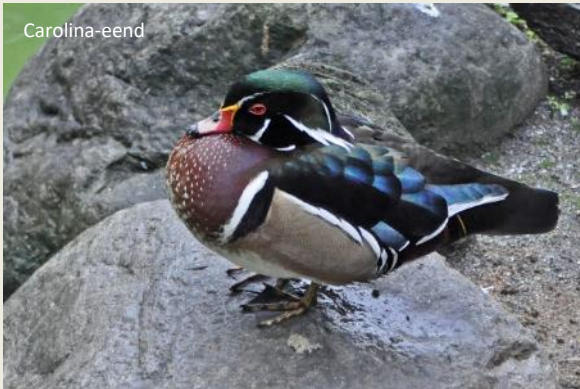
’s Avonds in het restaurant blijkt het ontzettend druk te zijn. Taiwanese aborigines treden er op. We laten ons door de inheemse dansen charmeren, in het bijzonder tijdens de apotheose, wanneer de dansers in een hels ritme tussen ritmisch kletsende bamboetakken tippelen.

[Top](#)

Laag hangen de wolken tussen de bergen, maar regen blijft uit. Voor de kamerdeur vinden we onze ochtendkrant met een stickertje erop. Die vat de weersvoorspelling kernachtig samen: bewolkt, 17 tot 20 °C.

In de tuin rond het hotel barsten de vijvertjes van het leven. Kleurrijke *koi*s of brokaatkarpers happen met wijd open mond naar voedsel. Een koppel zwarte zwanen glijdt statig over het groene water. Eén van de zwanen morrelt wat tussen de stenen en komt met een angstige kikker in haar bek te voorschijn. Maar haar kaken verliezen de controle, de kikker valt terug in het water. Roerloos drijft hij op het water, de poten wijd open gespreid. De zwaan morrelt nog wat aan het dode lichaampje, maar verliest snel haar belangstelling in het levenloze object. Even later zwemt de toch niet zo dode kikker behoedzaam terug naar de oever en verdwijnt onder de planten.

Even later zwemt de toch niet zo dode kikker behoedzaam terug naar de oever en verdwijnt onder de planten

Even na negen zetten we onze tocht langs de oostkust verder. Een fruitstalletje langs de kustweg trekt onze aandacht. Charles wil ons van de schubappel of de zoetzak laten proeven. Tien centimeter dikke, groene ronde vruchten zijn dat, met een grof geschubde

schil als een Boeddhahoofd. Met beide handen breek je de zachte vrucht makkelijk in twee, zodat de sappige witte pellen te voorschijn komen. Die pellen breek je één voor één af, waarna je, lichtjes voorovergebogen, het succulente goedje consumeert alsof het een perzik was – het sap druipt van je vingers. In Europa zijn deze vruchten niet bekend, aldus Charles, want ze moeten bijna plukvers gegeten worden. Verre transporten

zitten er dus niet in.

Door de vallei van de Beinan rijden we noordwaarts. Links vergezellen de Centrale Bergen ons, rechts de Kustbergen. Met die nevelige bergen op de achtergrond zou je je in deze vallei tussen groene rijstvelden in Japan wenen. De rijst die ze hier telen, is overigens de beste van Taiwan, aldus Charles. Te midden van uitgestrekte groene rijstvelden houden we een korte stop in [Fuli](#). Een coöperatieve

Vallei van de Beinan – Rijstvelden van Fuli

van rijstboeren baat de plaatselijke rijstraffi-
naderij uit.

*Met die nevelige bergen op de achter-
grond zou je je in deze vallei tussen
groene rijstvelden in Japan wanen*

Door de vallei van de Siouguluan dalen we
naar het natuurpark van East Rift Valley af.
De rivier ziet er onschuldig uit, maar hogerop
is ze wild genoeg om populair te zijn bij raf-
ters. Ook de Fongping, een zijrivier van deze
Siouguluan, lijkt goedaardig. Momenteel
staat ze ei zo na droog. Hoge dijken proberen
de rivier tijdens het regenseizoen in een bed-
ding van wel honderd meter breed te dwing-
gen. Maar dat lukt niet altijd. Taifoens stu-
wen grote rotsblokken naar beneden, waar-
door de bedding almaar hoger komt te lig-
gen. Bovendien wil de rivier zich weleens
over de betonnen dijken wagen. Dan strooit

ze kanjers van rotsblokken over de velden
uit, waardoor die onbruikbaar worden voor
bebouwing. Een vreemd zicht is dat, groene
velden waarin rotsblokken van wel een me-
ter dik als knikkers verspreid liggen.

Verderop wordt de weg aan weerszijden
door fraaie mangobomen afgeboord. Zoveel
vogeltjes fladderen rond de bomen, dat een
speciaal verkeersbord de autobestuurders
waarschuwt voor het drukke gewriemel.

Een kennismaking met de tradities van één
van de oorspronkelijke volkeren zit er nu aan
te komen. Zang, dans, ambachtelijke kunst-
werkjes, dat is wat wij verwachten. Maar dat
is niet wat Charles voor ons in petto heeft.
Nietsvermoedend zullen we worden meege-
zogen in een spektakel waarin we uiteinde-
lijk zelf de hoofdrol zullen spelen.

Met niet meer dan een half miljoen zijn ze,
de Taiwanese aborigines. Hun talen behoren

tot de Austronesische groep, wat er op wijst
dat ze van volkeren op de eilanden van de
Stille Oceaan afstammen. Wellicht verklaart
dat ook waarom de internationale erkenning
van Taiwan vooral vanuit Polynesië komt.

Veertien tribale groepen worden tegenwoor-
dig door de overheid erkend. De grootste
daarvan zijn de Amis. Ruim één aboriginal op
drie is Amis. Je zal hen vooral in de kuststreek

van het onherbergzame oosten aantreffen.
Vissen is hun voor de hand liggende bedrij-
vigheid. Traditioneel vormen ze een matriar-
chale maatschappij – na zijn huwelijk trekt de
man in bij de familie van de vrouw. Sedert de
tweede helft van de vorige eeuw zijn ze ook
met Han-Chinezen en leden van andere etni-
sche groepen gaan trouwen.

*Nietsvermoedend worden we mee-
gezogen in een spektakel waarin we
uiteindelijk zelf de hoofdrol spelen*

Twintig na twaalf is het als Lalan Unak ons
van harte welkom heet in [Lalan's House](#). We
nemen plaats in een van de openluchtpavil-
joentjes van zijn traditionele restaurant. Een
overvolle tafel staat er ons op te wachten –
kip, eend, een complete in zoutkorst ge-
grilde vis, diverse soorten groenten, rauwe
tomaatjes, soep, gestoomde rijst, kleeftijst.

Houtsnijwerk van de Amis

Die kleeftijst blijkt in een gesloten bamboestok gegaard te zijn. Het openen daarvan is geen kinderspel. Je hoort de stokken te splijten met het hamertje dat speciaal daartoe klaargelegd is, zodat de kleeftijst bloot komt te liggen. Ondertussen is nog een gast op het toneel verschenen, met name Joyce, een politieagente uit Hongkong. Op haar eentje trekt ze als backpacker door het land. Straks zal ze met ons deelnemen aan het vertier.

Na de copieuze lunch geeft Lalan toelichting bij het vissersbestaan van de Amis. Eigenlijk behoort Lalan tot de Bangtha, een deelgroep van de Amis. Net naast de paviljoentjes is een

vijvertje met helder water uitgegraven. Daar zal Lalan zijn exposé geven, omdat dat in het modderige rivierwater niet zo gemakkelijk is. Het vijvertje staat in verbinding met de rivier, zodat vissen er in veilige omstandigheden groot worden.

Geleidelijk begint het ons te dagen dat het de bedoeling is dat wij straks zelf aan het oogsten gaan

Wat Lalan in het Chinees uitlegt, laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Dat leiden

Garnaal

we af uit het feit dat Joyce het allemaal meteen lijkt te begrijpen. Zodra Charles daar zijn allerindividueelste vertaling in het Engels tegenover plaatst, wordt het plots een ander verhaal. We vernemen dat ze in deze aquacultuur drie soorten kweken, die Charles gemakshalve allemaal vissen noemt, ook al gaat het deels over schaaldieren – vooral garnalen, maar ook krabbetjes.

Onder het wateroppervlak hadden we al iets menen te ontwaren dat een rommeltje van hout lijkt. Kennelijk zit er meer achter, want nu blijkt dat een complexe structuur van drie

Lalan met visnet

Lalan's House – Kleeftijst gegaard in gesloten bamboestok

lagen te zijn, door Lalan zelf uitgebouwd. Helemaal onderaan rusten bamboestokken op de bodem, daarop liggen samengebonden bundels takken, en helemaal bovenaan groeien waterplanten.

Laat dat nu net de favoriete biotoop zijn van respectievelijk aaltjes, garnalen en vissen. De ontlasting van vissen die aan de waterplanten schnabbelen, is voedsel voor de stokken eronder, waarop mos en algen gaan groeien, wat dan weer door garnalen gesmaakt wordt. De duistere bamboestokken onderaan vormen een voortreffelijk schuiloord voor aaltjes.

Aaltjes

Geleidelijk begint het ons te dagen dat het de bedoeling is dat wij straks zelf aan het oogsten gaan. Lalan toont alvast hoe het moet. Hij vist één van de takkenbundels uit het water en klopt er mee op een visnet – een handvol garnalen valt er uit. Een makkie, zo lijkt het.

Resoluut diepen we takkenbundels op en kloppen ze boven het visnet leeg. Buit: één garnaal

Dan diept hij één van de bamboestokken van op de bodem van de vijver op, legt zijn vingers als een filter over één van de open uiteinden en giet de bamboestok leeg. Het vale water gutst tussen zijn vingers door, maar in zijn handen blijft enkel wat slijk achter – geen enkele aal. Niet meteen onze *cup of tea*, realiseren we ons. De vissen ten slotte zullen wij in een gezamenlijke drijfjacht met onze blote handen vangen, rondt Lalan zijn exposé af. Charles en Joyce zijn al enthousiast. Nu wij nog.

Eén voor één laten we bamboestokken tussen onze vingers leeglopen. Buit: nul komma nul

Onderweg naar het riviertje wijst Lalan de *pupongta* aan, een lotus die enkel op

Taiwan voorkomt. Ook een papyrussoort bloeit hier welig. Ze lijkt sterk op de Egyptische variant en wordt gebruikt om boten te maken. Verderop in de rivier liggen enkele rommelige dammen. Een zootje is het, grinnikt Lalan. De dilettanten die dat gebouwd hebben, zullen beslist geen vrouw vinden.

Dan komt het uur van de waarheid. Schoenen en kousen gaan uit, broekspijpen gaan omhoog, we waden het modderzwarte water in, de garnalen doen het ongetwijfeld in hun broek. Resoluut diepen we enkele takkenbundels op om ze één voor één boven een visnet uit te kloppen. Buit: welgeteld één garnaal.

Nu begint het vuile werk. Uit de slijkerige rivierbodem diepen we één voor één de bamboestokken op en laten ze tussen onze vingers leeglopen. Buit: nul komma nul. Al valt niet te ontkennen dat op een gegeven ogenblik iets glibberigs met het water mee tussen onze vingers door gutste. Ongetwijfeld houdt een aal hier een sterk verhaal aan over om aan zijn kleinkinderen te vertellen.

Schouder aan schouder zetten we nu de laatste fase in. Met vier visnetten als fuiken naast elkaar schuren we de rivierbodem af. Dat levert ons een joekel van een vis op. Voor ons volstaat dat, maar voor Lalan niet. Dat lijkt erop te

wijzen dat hij zelf vooraf twee vissen uitgezet heeft. We hernemen de procedure in de andere richting en halen zowaar een nog groter exemplaar boven. Lalan is tevreden, fier poseren we met onze vangst voor de foto.

Terug in de keuken gaat Lalan meteen aan de slag. Uit de schors van een betelnootboom heeft hij een schaaltje gefabriceerd. Daarin legt hij onze vis en wat garnalen – gelukkig had hij zelf nog een voorraadje – op een bedje van een groente die wat op waterkers lijkt. In een houtskoolvuur heeft hij onder-tussen enkele dikke keien gloeiend heet laten worden. Met een grijptang legt hij de keien één voor één in het schaaltje. In een wolk van stoom geeft de groente haar vocht vrij. Een heet soepje van vis, garnalen en groenten ontstaat zo. We laten het ons smaken – verser kan het niet.

Kwart voor drie is het als we onze tocht voortzetten met Joyce op de achterbank. We geven haar een lift naar Hualien. Charles heeft nog een kleinigheid voor ons in petto – de [Sugar Factory](#) in Guang Fu. Een suikerraf-

finaderij is er al lang niet meer, er staan alleen nog wat historische woonbarakken tussen het groen. Die zijn deels in Japanse stijl, want de oudste dateren uit 1922. Tussen 1949 en 1955 werden er onder de Kwomintang nog wat recentere barakken aan toegevoegd. Sommige zijn gerestaureerd en worden als hotel gebruikt. Na amper een kwartiertje zijn we weg.

Even na vier bereiken we het hotel in [Hualien](#). In het restaurant wacht ons een voortreffelijk, maar veel te royaal avondmaal. Liefst tien schotels verschijnen op tafel – rundvlees, eendenborst, soepvlees, zeevruchten, vis, kool, tofoe, kippensoep, waterzooisoep, rijst, fruit. Kortom, je kan er een complete volleybalploeg mee voeden. Maar wij moeten de strijd al snel staken – we hebben Lalans vis nog maar pas achter de kiezen. Dat levert een pijnlijk moment op wanneer de kok poolshoogte komt nemen en zijn droevige blik de onze kruist. Maar de taalbarrière blijkt te groot om het misverstand recht te zetten.

[Top](#)

Maandag 8 april | Hualien – Tarokokloof

Een hoge, dichte bewolking hangt over het land, maar de zon lijkt pogingen te ondernemen om daar doorheen te breken. Dat hebben we beslist nodig, want vandaag staat de kloof van Taroko op het programma, de topattractie van Taiwan en één van de hoogtepunten van elk bezoek aan het eiland. In eender welk land zou dit werelderfgoed zijn. Maar niet zo in dit land. Sedert Taiwan

in 1971 uit de Verenigde Naties geknikkerd werd, kan het geen aanspraak meer maken op werelderfgoedsites. Ze hebben dan zelf maar het concept van de Acht Gezichten van Taiwan gecreëerd. De Tarokokloof is er daar één van.

Een kloof van achttien kilometer in een marmeren rotswand, dat is Taroko in een notendop

Een kloof van achttien kilometer in een marmeren rotswand, dat is Taroko in een notendop. Diep onder zee werd miljoenen jaren geleden koraal onder grote druk eerst omgevormd tot kalksteen, en vervolgens – naar gelang van de lokale omstandigheden – tot marmer, schist of gneis. Vijf miljoen jaar geleden kwam het dan tot een botsing tussen de Filippijnse en de Euraziatische plaat. Taiwan werd opgetild zodat het oppervlak een beetje bol kwam te staan. Het marmer kon

die kromming niet aan, een barst was er het gevolg van zodat er een kloof ontstond. De erosie van de zachte lagen door water en aardverschuivingen kon nu beginnen. Tegenwoordig omvat het Nationaal Park van Taroko een gebied van 92 000 ha – ongeveer een derde van de provincie Antwerpen dus – met 27 pieken van meer dan 3 000 m.

Vijf grote tourbussen maken zich voor het hotel op om te vertrekken. Ongetwijfeld hebben ook zij de kloof op het programma staan. Om half negen vertrekken we – een half uur vroeger dan gepland, zodat we voldoende tijd hebben om delen van de kloof te voet te verkennen.

Een vijftiental kilometer noordwaarts stoten we op de Liwu. De brede, grijze bedding staat grotendeels droog. Tussen de zandbanken kabbelen enkele beekjes zeewaarts. Moeilijk te geloven dat deze rivier bijna in haar eentje aansprakelijk is voor al dat moois landinwaarts.

Van op de brug over de Liwu observeren we het begin van

de kloof. Imposante, dicht beboste bergen rijzen steil boven de rivier uit, de kruinen in wolken gehuld. Door de kloof loopt slechts één weg, de Central Cross Island Highway. Over een afstand van 86 km voert hij de reiziger van zeeniveau tot op de 3 275 m hoge Wulingpas. Slechts één dorpje ontmoet je onderweg, Tianxiang, zowat halfweg.

Hier eert men de vele arbeiders die bij de bouw van de weg omkwamen

Voorzichtig als steeds rijdt Mister Pen de kloof in. De smalle, goed geasfalteerde weg met één rijstrook in beide richtingen voert ons aanvankelijk door een diepe, maar vrij brede V-vormige vallei. Vrij spoedig bereiken we het Schrijn van de Eeuwige Bron. Een vijftal tourbussen op de parking doen het ergste vrezzen, maar de drukte blijkt mee te vallen.

Hier eert men de vele arbeiders die bij de bouw van de weg omkwamen – 225 in totaal. Het plakkaat put zich uit

in macabere details. Ze vielen in diepe ravijnen, zo lezen we, werden getroffen door vallende rotsblokken, verdronken in de rivier, werden gedood door rondvliegend puin bij explosies, kwamen om in vrachtwagens die

over kop gingen, werden meegesleurd door aardverschuivingen of gleden gewoon van de klifrand. Vaak waren het ex-soldaten die na hun vlucht van het vasteland zonder werk za-

ten en door de Kwomintang dan hier maar ingezet werden.

Als een klifhanger kleeft het schrijn tegen de basis van een hoge rotswand, pal boven een eeuwige bron. Het verbaast ons dan ook niet

dat het sedert zijn voltooiing in 1957 al tweemaal herbouwd moest worden na een aardverschuiving – in 1979 en 1989. Een pad dat deels in de rotswand uitgehouwen is en deels door mانشoge tunnels leidt, voert ons naar

het uiterst sobere schrijn. Terug op de parking blijkt het aantal bussen tot vijftien aangegroeid te zijn.

Steeds smaller wordt de weg nu, als een flinterdunne richel kleeft hij tegen de hoge klippen. Charles reikt ons alvast veiligheidshelmen aan voor de wandeling straks, want met al die aardbevingen en taifoens willen er weleens stenen los

komen te zitten en naar beneden vallen.

De rotswand aan de overkant is zo dichtbij dat het lijkt alsof we hem kunnen aanraken

Op z'n smalst wordt de kloof ter hoogte van de Zwaluwigrot. Haar naam dankt deze strook aan de vele zwaluwen die hier rondvliegen en er hun nest bouwen. Oorspronkelijk

kronkelde de weg er op huiveringwekkende wijze door halfopen tunnels langs de rand van de kloof. Te gevaarlijk, moeten de ingenieurs gedacht hebben. Ze hebben een nieuwe koker voor het verkeer geboord, dieper in de bergwand. Het verlaten stuk oude weg is nu aan wandelaars voorbehouden.

De gaten in de wand zijn deels aan grondwater te wijten, deels aan de carambole van rotsblokken

Gehelmd en gefascineerd kuieren we door het clair-obscur van de kloof, kijken neer op het kolkende water, bestuderen de rotswand aan de overkant – ruim 600 m hoog, maar zo dichtbij dat het lijkt alsof we hem kunnen aanraken. De gaten in de wand zijn deels aan grondwater te wijten dat door de spleten sijpelt, deels aan de carambole van rotsblokken die door de woeste stroom meegevoerd worden. In het eerste geval zijn de gaten stroomafwaarts georiënteerd, in het tweede

Moedige fietsters

stroomopwaarts, zo lezen we.

Nog zo'n verlaten strook is de [Tunnel van de Negen Bochten](#), een wandeltraject van dertig minuten. Helaas is dit ook voor voetgangers gesloten, omdat aardbevingen en hevige regens teveel rotsblokken in beweging gezet hebben. Zelfs veiligheidshelmen kunnen ons hier niet voldoende beschermen. Heel even piept de zon door de wolken.

Ter hoogte van Heliu – wat niet meer dan

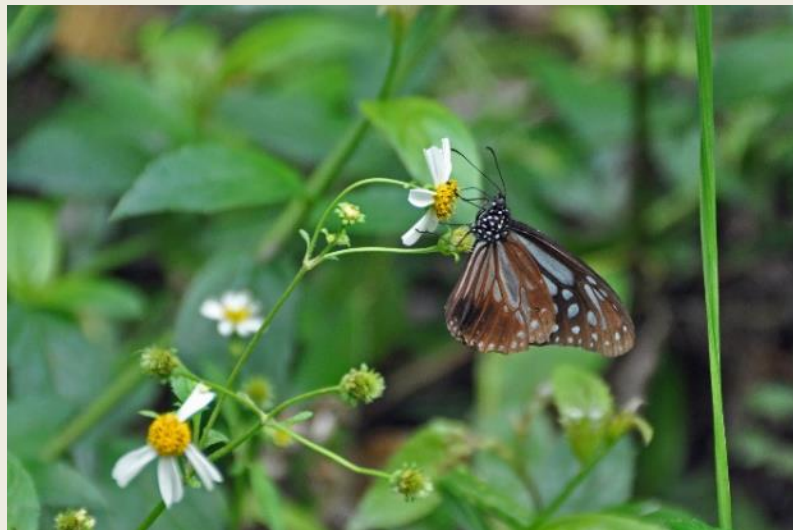
Heliu – Cimubrug en Orchideepaviljoen

Lushui Trail

samenvloeiing betekent – vloeit de Laosi in de Liwu. Pas in 1995 is de moderne Cimubrug over de zijrivier gebouwd. Twee leeuwen in marmer bewaken de brug. Het kleine Orchideepaviljoen bekroont het decor. Eens te meer een bouwwerk dat Chiang Kai-shek ter ere van zijn moeder liet oprichten.

Rotsblokken liggen als reusachtige kniekers in de droge

bedding van de Laosi op de volgende taifoen te wachten. Dan zullen ze weer wat verder naar beneden gestuwd worden.

Taiwan doet zijn naam als vlinderparadijs alle eer aan

In dit overgangsgebied loopt de Liwu door een bedding van marmer en groene schist, doorsneden met kleurrijke kwartsaders. De

druk van het immer rijzende gesteente – nog steeds 4 tot 6 mm per jaar – heeft dat gesteente tot een grillig, maar harmonieus lijnenspel geplooid.

Het pad loopt parallel met de weg – in zo’n kloof kan dat moeilijk anders – maar dan enkele tientallen meters hoger

Helmen hebben we tijdens onze wandeling langs het Lushui Trail niet nodig, stelt Charles ons gerust. Onze zaklampen daarentegen wel, want we hebben een tunneltje voor de boeg. En voor giftige slangen en wespen kijken we ook maar beter uit, luidens de bordjes. Dat advies vergeten we prompt zodra we de honderden fraaie vlinders te midden van het weelderig groen in de gaten krijgen. Taiwan doet zijn naam als vlinderparadijs alle eer aan.

Ook kamferbomen groeien langs het pad. Recente aanplantingen zijn dat, want nadat de Japanners ontdekt hadden dat je van kamfer schietpoeder kan maken, lieten ze vanaf 1918 een inventaris maken van de kamferbossen van Taiwan. Van de ruim 1,8 miljoen exemplaren bleven er na enkele tientallen jaren vrijwel geen meer over.

Op sommige plekken sporen borden ons aan om vooral niet te blijven staan

Met de aborigines hadden de Japanners het tijdens de bezetting overigens knap lastig. Op de vruchtbare vlaktes viel het nog mee om de lokale bevolking onder de knoet te houden, maar hier in de bergen, dat was andere kof-fie. Artilleriebeschietingen, bombardementen met vliegtuigen, niets hielp. Uiteindelijk namen de Japanners hun toevlucht tot een

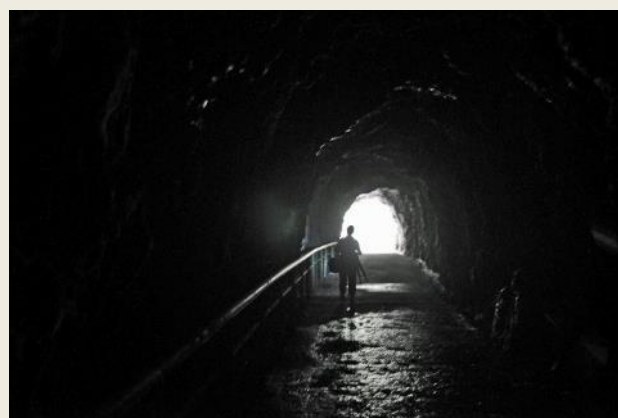
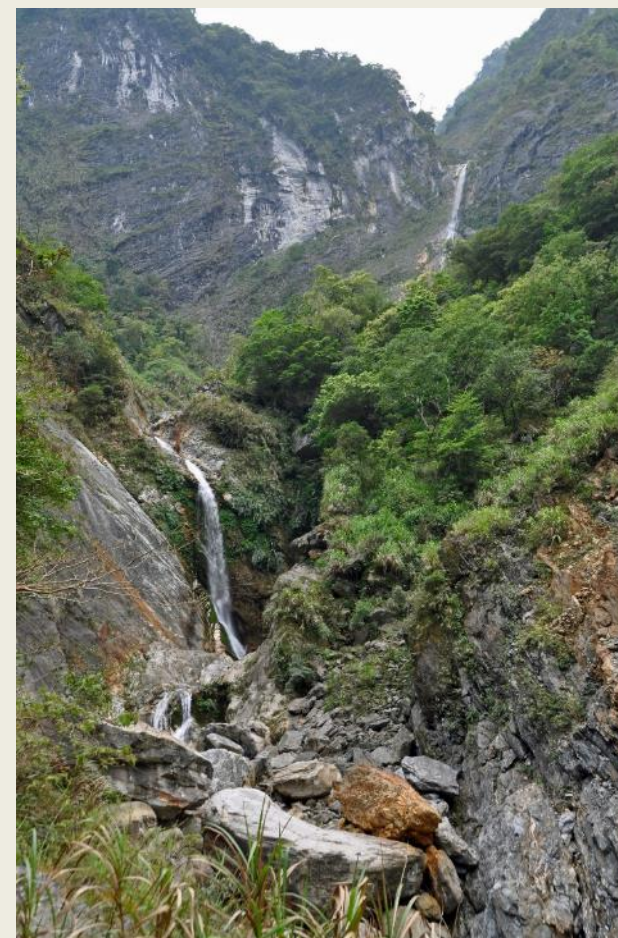
oorlogswapen waartegen de aborigines geen verweer hadden – giftig gas.

Het pad loopt parallel met de weg – in zo’n kloof kan dat moeilijk anders – maar dan enkele tientallen meters hoger. Dat geeft soms leuke doorkijkjes, onder meer op de terrassen van Lyushui, met smalle afzettingen van sediment en kiezel waarop sporen van menselijke bewoning aangetroffen zijn. Een kleine eeuw geleden maakte dit pad deel uit van de oude Hehuanweg, die de Japanners door de bergen lieten aanleggen om het gebied beter te kunnen controleren. Dat pad moest net breed genoeg zijn opdat twee paarden elkaar op een willekeurig punt zouden kunnen kruisen.

Half een is het als we weer aan boord van Mister Pens busje klimmen. Tien minuten later bereiken we het hotel in [Tianxiang](#), zo-wat halfweg de kloof en ongeveer 480 m boven de zeespiegel. Inchecken kunnen we nog niet, maar Amson voorziet ons alvast van heerlijke gemberthee. Voor de lunch wenden we ons tot een lokaal restaurantje.

Geen helmen, maar paraplu’s en zaklampen, dat is wat we voor de wandeling langs het Baiyan Trail nodig hebben, aldus Charles. Met een zon die zich nog steeds een weg baant tussen de wolken door, zijn we er vrij gerust in dat we die paraplu’s niet nodig zullen hebben.

Een kaarsrechte tunnel van ongeveer

250 m – de eerste van in totaal zeven tunnels – brengt ons bij de Wahei’er die we stroomafwaarts volgen. Dan gaat het stroomopwaarts langs de Tachi Jili. Verroeste brokstukken beneden in de rivier doen vermoeden dat er ooit een metalen brug geweest moet zijn. Indrukwekkende verzamelingen van reusachtige stenen hebben zich tegen de hellingen opgebouwd. Soms lijkt het of er niet meer dan een zuchtje wind nodig is om een lawine te veroorzaken. Het parkbeheer is zich daarvan bewust – op sommige plekken sporen borden ons aan om vooral niet te blijven staan.

Na drie kwartier wandelen stoten we op de [Baiyanwatervallen](#). Echt onder de indruk zijn we niet. Maar het is de *Water Curtain Cave*, nog eens twee tunnels verder, die wandelaars het meeste spektakel lijkt te bieden. Al was het maar om door de tunnel te lopen, waar water in de vorm van een watergordijn uit het lekke plafond in het riviertje druipt – kennelijk zijn die paraplu’s toch ergens goed voor.

Het is de Water Curtain Cave die wandelaars het meeste spektakel lijkt te bieden

Vier uur is het als we in hotel Silks Palace inchecken, aan de samenloop van de Wahei’er en de Liwu verscholen in het groen.

Tianfengpagode

Tianxiang

Silks Palace

*Aan de samenloop van de Wahei'er
en de Liwu kijkt de Tianfengpagode
hoog over Tianxiang uit*

Gauw klimmen we nog even naar de [Tianfengpagode](#) die hoog over Tianxiang uitkijkt. Om vijf uur gaat ze onherroepelijk dicht. We zijn er net op tijd binnen en – belangrijker nog – buiten. Het zicht over de rivier, met het

hotel en de brug, is onovertroffen.

Zijn prachtige natuurlijke setting weet het hotel maximaal uit te buiten – helemaal in Japanse stijl opgevat, met een architectuur en interieurs die een sfeer van rustgevende Zen ademen.

[Top](#)

Dinsdag 9 april | Tarokokloof – Taipei

Mister Pen zal ons naar het vertrekpunt van de wandeling voeren, een half uurtje van het hotel verwijderd. De asfaltweg is leeg en verlaten, op een kleine gemotoriseerde brigade na. Een handvol mannen op scooters is druk in de weer om de weg schoon te vegen. Elke nacht stuiten hier kleine en minder kleine keien langs de helling naar beneden, elke ochtend zijn deze mannen met hun bezems in de weer om het wegdek schoon te vegen. Een arbeidsintensieve manier van werken, maar doeltreffend en levensnoodzakelijk. In de Tarokokloof doe je er goed aan voortdurend op je hoede te zijn.

Het uitstekend onderhouden pad volgt de Shakadang stroomopwaarts

Gul werpt de zon haar stralen tot op de bodem van de kloof. Dat is eens te meer veelbelovend, want we kijken uit naar nog maar eens een fikse wandeling, ditmaal eentje met een naam die voorbijdendert als een stoomlocomotief – [Shakadang Trail](#). Drie uur reserveren we voor het traject van negen kilometer heen en terug. Charles probeert ons wat te verontrusten met geruchten dat het laatste deel van het pad gesloten zou zijn, maar daar hebben we voorlopig geen oren naar.

Even voor negen bereiken we de brug waar de Shakadang in de Liwu stroomt. Een metalen trap voert ons langs de brugpijler naar beneden. Voorbij 5D Cabin is het pad gesloten, zo meldt een

*De natuur blijft fascineren –
de kleurrijke vlinders en libellen,
het azuurblauwe water, de bizarre
gesteenten, de verrassende doorkijkjes*

bord – Charles heeft dus toch een beetje gelijk.

Het brede, uitstekend onderhouden pad volgt de Shakadang stroomopwaarts. Eertijds is het door de Japanners aangelegd als aanvoerroute voor de bouw van een waterkrachtcentrale op de rivier. Vaak is het pad als een half-open tunnel in de rotswand uitgehouwen.

In de bomen laten de krekels zich niet onbetuigd. Beneden klatert het rivierwater kristalhelder tussen gigantische rotsblokken. Op de steile rotswanden aan de overkant hebben geologische deformaties fascinerende patronen nagelaten.

Nog steeds gebruiken de Taroko dit pad om producten en koopwaren aan en af te voeren. Heel af en toe kruisen we

een *local* op een brommer. Traditioneel is dit immers het gebied van de Taroko. Alleen zij mogen in dit natuurgebied wonen en er kleine boerderijtjes uitbaten – kippen, eenden, maïs, zoete aardappelen.

Een voorbeeld daarvan is de minuscule nederzetting [Wujianwu](#), waar je aan enkele kraampjes spulletjes kan kopen. Dat deze plek ook 5D Cabin genoemd wordt en dat de rest van het pad dus gesloten is, realiseren we ons geenszins. Gezwind stappen we verder, met Charles aarzelend achter ons aan – kennelijk durft hij niets te zeggen.

Wat verder zijn ze grondwerken aan het uitvoeren, deels met een bobcat, deels met de schop. Het is even wat moeilijker lopen, maar niet onoverkomelijk. Want de natuur blijft ons lokken – de kleurrijke vlinders en de diepblauwe libellen, het glasheldere tot

azuurblauwe water, de fascinerende geologische patronen op de gesteenten, de immer verrassende doorkijkjes.

Even voor tien stoten we op de wat vervallen waterdam die indertijd de aanleiding vormde voor de aanleg van dit schitterend pad. Het bouwsel vloeit met de omringende natuur en blokkeert de migratie en voortplanting van vissen, zo lezen we. Maar bereidheid om het onding af te breken, is er kennelijk niet.

Ter hoogte van een bosje met betelnoot-palmbomen kunnen we niet anders dan vaststellen dat de werkzaamheden het pad dermate verstoord hebben, dat we op onze stappen moeten terugkeren. Beduusd stelt Charles vast dat zijn smartphone hier geen bereik heeft en Mister Pen dus niet kan op de hoogte brengen van onze terugkeer. Half twaalf is het als we zijn busje bereiken en terug naar de kust afzakken.

Betelpalmen

Spoedig rijden we nu boven het azuurblauwe water van de Stille Oceaan – zelfs onder deze donkergrijze wolken heeft het water dicht bij de kust nog die kleur. Ter hoogte van de noordelijke uitgang van de [Chongdetunnel](#) krijgen we een magnifiek uitzicht op de klippen van Qingshui. Tweehonderd tot duizend meter hoog torenen deze klippen boven de zee uit. Het oostelijke uiteinde van de Centrale Bergen is dit, en tevens de oudste rotspartij van Taiwan. Zo’n 250 miljoen jaar gele-

Vruchten van de betelpalm

den begonnen zeedieren hier kalk af te zetten, wat uiteindelijk tot deze formaties van marmer, gneis en groene schist leidde. Een eindje uit de kust zijn enkele vissersboten bedrijvig.

Een laatste blik op zee gunt Mister Pen ons nog ter hoogte van de noordelijke uitgang van de Huidetunnel. En dan zetten we definitief koers naar de hoofdstad Taipei. Dwars door het ruige gebergte ditmaal. En met een klein hartje, als we Charles mogen geloven.

Want op dit traject durft er weleens iets misgaan – ook al is dit de enige doorsteek naar Taipei. Mocht de weg ergens onderbroken zijn, dan zit er niets anders op dan terug te reizen via dezelfde weg als waarlangs we gekomen zijn – eerst naar het uiterste zuiden en vervolgens door de vlaktes in het westen, ongeveer zevenhonderd kilometer in totaal. Maar Charles stelt ons meteen gerust. In dat geval zullen wij met de trein gaan, terwijl Mister Pen in zijn eentje de odyssee met zijn busje zal maken. In de veronderstelling dat de treinverbinding dan niet ook onderbroken

is, natuurlijk.

Het asfaltlint kronkelt langs steile rotswanden, we duiken de ene tunnel in en de andere tunnel uit

Het asfaltlint kronkelt langs steile rotswanden, we duiken de ene tunnel in en de andere tunnel uit. Een schier eindeloze rij van groene bergruggen kruist ons pad, met hellingen die bijna recht naar zee afdalen. Waar de branding sterft op de zwarte keitjes van het strand, markeert een wit lint van schuim de

Oostkust ter hoogte
van de Huidetunnel

Klippen van Qingshui,
Chongdetunnel

neerkijken. Ooit was dit een eiland, maar de zeestroming voerde zoveel zand aan dat je daar tegenwoordig niets meer van merkt. Op het zwarte strand, op een zucht van de branding, laat een koppeltje zijn bruidsfoto's nemen.

Een gigantische aardverschuiving heeft de rijweg een mokerslag toegediend

Charles steekt zijn opluchting niet onder stoelen of banken. Hij lijkt een beetje herborren, nu we het zonder brokstukken gehaald hebben. We zakken af naar een visrestaurant aan de haven – het beste van Nanfang'ao, beklemtoont hij. De vissoep is alvast heerlijk. De kokkels en de groenten ook, maar de schotel met louter kraakbeen van vis verrast ons toch een beetje – goed voor onze knieën, beklemtoont Charles, terwijl we onze tanden zetten in het knapperige spul. Hij laat niet na

meest recente zucht van de zee.

Steeds grauwer wordt de bewolking nu. Dat voorspelt niet veel goeds. Een dubbele gele lijn in het midden van de weg laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Toch zijn er halve en hele gekken die ons tegen hoge snelheid inhalen – zelfs in de bochten.

Een gigantische aardverschuiving heeft de rijweg een mokerslag

toegediend. Twee- tot driehonderd meter lang is de ravage, een bleekgrijs litteken tussen het abundante groen. Zo te zien was de weg helemaal weggespoeld. Maar de Taiwanese zijn al geruime tijd in de weer om de averij te herstellen. Momenteel is verkeer over één rijstrook mogelijk.

Kwart voor twee is het als we van op een observatieplatform op het havenstadje [Nanfang'ao](#)

Wegwerkzaamheden
na aardverschuiving

Bruid en bruidegom

Nanfang'ao – Viswinkel

nog eens uitdrukkelijk het glas te heffen op onze veilige doortocht langs de oostkust. Verrassend eenvoudig en toch lekker is het dessert – tomatenpartjes onder een laagje pruimenpoeder, een wonderlijke combinatie.

*Ooit was het havenstadje
Nanfang'ao een eiland*

Amper hebben we onze laatste rit ingezet, of het begint zonder ophouden te regenen.

Nanfang'ao

Weer volgen de tunnels elkaar op. Om te beginnen de [Snow Mountain Tunnel](#), met zijn 13 km de langste tunnel van Taiwan. Nog zes volgen er, in lengte variërend van 250 m tot 3,5 km. Dan doemen eindelijk de buitenwijken van Taipei op, met de ragfijne Taipei 101 prominent in beeld.

[Top](#)

Jaak Palmans
© 2013, 2021

*Lees het vervolg in (4/4)
[Gedeelde erfenis](#)*